

СТУДЕНТСЬКА НАУКА: ФАКУЛЬТЕТСЬКИЙ ТА УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ РІВЕНЬ

Тези розроблені на базі практичного досвіду та циклу семінарів у Національному технічному університеті України „Київський політехнічний інститут”. Специфіка роботи закладу (найбільший університет України, найбільший технічний університет СНД і Європи, найбільш диверсифікований з українських університетів, тощо) показує необхідність багаторівневої системи управління, що повинна будуватись навколо декількох ліній інтеграції.

Загалом, виділяється декілька рівнів управління студентською наукою.

Перший рівень – низовий. Це:

- робота студентів з окремим викладачами
 - наукові студентські гуртки
 - систематична робота кафедр, наукових центрів із студентами
 - невеликі студентські організації, об'єднання за темою, які займаються наукою або мають до неї прямий стосунок.
- невеликі проекти приватних компаній з студентами університету

Другий рівень – це первинна спроба організації різнопланових за жанром ініціатив (школи, конференції, розробки) за підрозділами:

- факультетські Наукові товариства студентів і аспірантів (НТСА)
- відділи науки при деканатах факультетів та інститутів, відповідний заступник декана/директора підрозділу
- діяльність наукових відділів студрад при факультетах та інститутах КПІ (переважно мають проекти направлені на популяризацію науки)

Очевидно, саме другий спосіб став найбільш ефективним на цьому рівні. **Третій рівень – це загально-університетське узагальнення, спроба отримати всю інформацію з усіх місць.**

- НТСА університету. Це окрема організація, в яку НТСА факультетів частіше за все не входять. Займається тими ж самим питаннями, що і НТСА факультетів (проводить конференції, літні школи, приймає участь у презентаціях, має ненаукові дискусійні англомовні зустрічі тощо)

- Департамент Навчально-Виховної роботи. Саме через нього йде фінансування як НТСА, так і інших наукових ініціатив студентів (які не мають факультетського характеру). Також саме через нього спонсоруються поїздки на конференції, олімпіади, тощо.

- Департамент Науки та Інноватики. Відповідно є спеціально закріплена людина по співпраці із студентськими науковими проектами та ініціативами, що допомагає доводити проект, у ранзі заступника проректора

по науковій і інноваційній роботі. Також ДНІ має власний конкурс наукових робіт студентів.

Плюси цієї системи, як і всього КПП – це загальна пов'язаність усієї системи в одну, можливість працювати зі всієї науковою діяльністю студентів як з одним цілим, що нівелює негативний ефект масштабу.

Нами була запропонована така схема:

Наука – це конкретне створення нового, що виражається в розробках, власних публікаціях, виступах на конференції. Жодна організаційна робота не може вважатись наукою (може лише по спеціальності одного з авторів, „адміністративний менеджмент”). Не мають права називатися науковими відділи і товариства, що не поєднуються з науковою інфраструктурою університету, а займаються банальним піаром або тільки ненауковими проектами. Була запропонована модель шаблону, який повинен наповнюватись справжнім науковим змістом – публікації, розробки, виступи.

Навчання – це те, що при собі мають право створювати кафедри з тих бакалаврів, магістрів та аспірантів, що викладають, або будуть долучені до викладання. Саме тут, на умовних молодих кафедрах, підсумовуються навчальні досягнення (а не наукові). Також всю низькоякісну, але потрібну для напрацювання поведінкових навичок „студентську науку”, „студентські наукові конференції” можна покласти на них – це логічно, бо мета таких товариств – навчити та навчитися, а найбільш талановиті науковці повинні проходити по першому пункту.

Інновація – це пункт, який абсолютно відсутній в нинішніх схемах навіть найбільш талановитих українських університетах, хоча фактично наявний в деяких з них (наприклад, System Analytics & Risk Management Group ШСА КПП, які приймали участь наприклад в побудові програми соціально-економічного розвитку заводу Арселор Міттал Кривий Ріг – „Криворіжсталь”). Тобто, інноваційні товариства – це ті, що беруть наявну розробку та ставлять собі за мету просування цього на ринок, або навпаки – вивчення потреб ринку, і пошук всередині свого університету (він повинен бути достатньо великий, від 10 факультетів, очевидно) можливих продуктів „для продажу”. При тому ми вводимо наприклад поняття „гуманітарна промисловість” для зняття дихотомії „гуманітарна-технічна наука”. Таким чином, яскравий політологічний план, соціологічне опитування, переклад книжки це теж „продукти діяльності науковців університету”.

Кар'єра. Тут все, що направлено на можливе отримання роботи учасниками подібних об'єднань, стажування в компаніях, навчальні курси від них, дружба і освітня співпраця з відповідними „старшими асоціаціями”, видання професійних, а не суто наукових видань, і т.д.

Тим більше, на життя КПП ця схема також накладається достатньо очевидно. Перші товариства повинен курувати Департамент Науки та Інноватики, другі – Департамент Навчальної Роботи, треті – Науковий Парк

„Київська Політехніка (спеціальний підрозділ університету для комерціалізації і захисту наукових розробок КПІ), четверті – Департаментом Навчально-Виховної Роботи.

Також очевидно, що на рівні студентства на кожному факультеті подібні функції можуть виконуватись як декількома невеликими структурами, так і одною об'єднаною (наприклад, одних тільки наукових гуртків в КПІ 165). Головне – це наявність чіткої команди, розуміння і підтримки керівництва, готовність до нових кроків.

В рамках нашої роботи, були запущені такі моменти:

- заснований науковий відділ студради КПІ
- запущений процес створення наукових відділів по факультетах
- проаналізовано внутрішню ситуацію, погляди керівництва, закордонний і вітчизняний досвід, проведено ряд консультацій
- сформовано ряд рекомендацій керівництву університету
- почато взірцевий проект на Теплоенергетичному Факультеті (автор – Куниця М.М.)

Студентське наукове товариство Теплоенергетичного Факультету

ТЕФ є наразі другим за розміром факультетом НТУУ „КПІ”. Це – ціла низка провідних в своєму напрямку кафедр, місце народження радянської теплофізики (та відповідного Інституту НАНУ) та блискучий педагогічний склад – зокрема, экс-міністри атомної промисловості СРСР та України.

Структурно наукове товариство складається із наукових центрів на кафедрах, керівництво і координацією роботи яких займаються керівники відповідних центрів, які обираються із складу наукових центрів кафедр. Вони становлять раду наукового товариства, володіють і надають всю інформацію про наукову діяльність факультету. Кількість керівників має залежати від величини кафедри і кількості спеціальностей на ній. Вони активно співпрацюють з адміністрацією кафедри та відповідальними викладачами за науку на ній. Координацією роботи всього товариства і представлення його на міжфакультетському та міжвузівському рівнях займається голова наукового товариства, обраний радою товариства. Голова призначає секретаря наукового товариства. До товариства можуть вступити всі бажаючі студенти факультету шляхом подачі заяви і заповнення анкети члена товариства.

Основними принципами і цілями товариства є стимулювання студентів займатися наукою, популяризація науки серед молоді, надання інформації про всі наукові заходи, які проводяться на факультеті, в університеті, а також інших ВНЗ, залучення студентів до участі у науковій діяльності. Наукові товариства надають допомогу в організації наукової роботи студентів, як аудиторної, так і самостійної. Постійно ведеться співпраця з ученою радою, професорсько-викладацьким складом і адміністрацією факультету для покращення якості підготовки спеціалістів. Представники наукового

товариства аналізують, узагальнюють і розглядають пропозиції студентів з удосконалення навчального процесу і організації науково-дослідної роботи студентів.

Після формування основних органів роботу пропонується почати із загального аналізу науково-дослідницької діяльності на факультеті та оцінки її студентами на даний період, шляхом проведення анонімного анкетування студентів у групах. Наступним кроком має бути ознайомлення зацікавлених студентів із напрямками наукової діяльності на їхніх кафедрах та можливостями прийняти у них участь. Для популяризації науки та наукового товариства пропонується проведення декількох науково-розважальних заходів на факультеті, наприклад влаштування інтелектуальних змагань чи проведення святкування дня науки на факультеті. Для більш оперативного інформування членів наукового товариства про всі наукові заходи факультету, університету та інших вищих навчальних закладів пропонується організувати розсилку новин на електронні пошти. Також бажано мати окрему дошку оголошень для висвітлення всієї інформації про всі наукові проекти та заплановані заходи. Співпраця з пресою та інформаційними підрозділами факультету(університету) буде сприяти більш швидшому і ширшому розповсюдженню інформації.

Після сформування наукових центрів на кафедрах члени товариства розподіляються за напрямками, які їх цікавлять і займаються науково-дослідницькою діяльністю, як індивідуально, так і в створених підрозділах на базі центрів для реалізації наукових проектів. Можливе об'єднання членів різних центрів для спільної роботи. Наукове товариство постійно здійснює залучення студентів до різних наукових заходів: конференцій, змагань, конкурсів на здобуття грантів, тощо.

Для зацікавлення студентів молодших курсів займатися наукою, науковим товариствам пропонується: проводити екскурсії для першого курсу по їх кафедрам із метою більшого ознайомлення студентів з історією та досягненнями своєї кафедри, а також кращого розуміння своєї спеціальності, для 1-4 курсів організувати зустрічі-семінари з випускниками, які працюють за спеціальністю або із вченими галузі, також семінари можуть влаштовуватись за ініціативою самих студентів із людьми, досвід яких був би дуже корисним для них.

Дуже важливою у роботі наукового товариства є співпраця з іншими організаціями і структурами факультету та університету. Бажано налагоджувати зв'язки між науковими товариствами та іншими організаціями на міжфакультетському на міжвузівському рівнях. На факультетах студрада, профбюро та наукове товариство має працювати як одна команда і тільки тоді буде досягнуто справді якісного результату.

Планується і далі провадити роботу за всіма чотирма пунктами, важливим для молодих студентів – Наука, Кар'єра, Навчання, Інновація,

спираючись на співпрацю в форматі трикутника, СНТ і студентство ТЕФу – адміністрація факультету і його науковці – адміністрація університету.

Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко
МУСЬКИНА Н.В.

ПОДЕЛИСЬ ИНТЕРЕСНЫМ ПРОЕКТОМ: СЕКТОР ПО РАБОТЕ С ИНОСТРАННЫМИ СТУДЕНТАМИ

(на примере международного сектора Студенческой коллегии факультета иностранных языков Луганского национального университета имени Тараса Шевченко)

Количество иностранных студентов в Украине увеличивается каждый учебный год. Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко не является исключением. В ЛНУ учатся студенты из Китая, Нигерии, арабских стран, России. Несомненно, очень многого не хватает иностранным студентам во время получения образования – как в непосредственно в процессе образования, так и в аспекте досуга. И если ответственность за первое целиком и полностью лежит «на плечах» университета, то за второе может поручиться и студенческое самоуправление.

На факультете иностранных языков учатся примерно 100 студентов-иностранцев – это 10% от общего числа студентов факультета. Это студенты из Китая, арабских стран, Туркменистана, Киргизстана, Франции, России и других стран. К сожалению, у нас нет для них отдельных академических групп. И если для россиян трудности составляют только дисциплины, связанные с украинским языком, то для большей части иностранцев всё обстоит гораздо хуже. Их уровень знания русского языка разный, зависит большей части от их личного желания. Однако даже при минимальном или среднем владении русским, учиться им гораздо сложнее. Однако, опыт воспитательной работы со студентами-иностранцами уже давно существовал, благодаря преподавателю кафедры русского языкознания и коммуникативных технологий Валерия Ивановича Ковалёва. Он, преимущественно, преподаёт на специальности «русский и английский (немецкий) языки и литература». Именно на эту специальность поступает большое количество студентов из Китая. Валерий Иванович как занимается с ними дополнительно, так и по своей инициативе уже давно проводит кураторские часы, где студенты рассказывают про свою культуру, город, страну и так далее. Кроме этого он в этих группах ввёл правило, что для каждого студента иностранца будет свой куратор – студент из Украины. Однако этого всего не достаточно, в первую очередь по тому, что студенты-иностранцы учатся не только на этой специальности. Поэтому в прошлом учебном году, после реформирования студенческого самоуправления на факультете, возникла действительная необходимость в организации сектора